

Welzijn op het werk. Mag dat ook gaan over geld?

De werkvloer als toegangspoort voor de
vroegdetectie en aanpak van geldzorgen

Nele Peeters

Innovatiemanager, coördinator Geld & Gedrag, onderzoeker
Expertisecentrum Budget en Financieel Welzijn (Thomas More)

Expertisecentrum Budget en Financieel Welzijn (CEBUD)

- Unieke expertise in referentiebudgetten voor maatschappelijke participatie
- Focust op menswaardige inkomens, armoedebestrijding, budget- en schuldhulpverlening en financieel welzijn
- Werkt aan een samenleving die zo georganiseerd is dat alle burgers erbij horen en eraan kunnen bijdragen, nu en in de toekomst

2022-2024 | experimenteel project

WAT

Financieel welzijn van medewerkers versterken en de doorwerking van geldzorgen op de werkvloer beperken

HOE

Producten en diensten ontwikkelen die ingezet kunnen worden om geldzorgen bij medewerkers te voorkomen, vroeg te detecteren en aan te pakken

VOOR WIE

Organisaties die diensten leveren aan werkgevers op vlak van (o.a.) preventie en welzijn op het werk, hr, opleiding & coaching, en die een nieuw aanbod inzake financieel welzijn willen implementeren

Wat is financieel welzijn?

Financieel welzijn betekent kunnen voldoen aan financiële verplichtingen, vertrouwen hebben in je financiële toekomst en kunnen kiezen voor dingen die je plezier brengen in het leven.

Impact van financieel onwelzijn

Op de medewerker:

- Stress en mentale uitputting
- Beperkte mentale ruimte en denkvermogen
- Focus op korte termijn
- Concentratieverlies
- Meer fouten en veiligheidsrisico's
- Meer verzuim

Op de werkgever:

- Productiviteitsverlies
- Gedrag van de medewerker dat ingaat tegen het belang van de organisatie: te laat komen, klantonvriendelijk zijn, ...
- Extra uitgaven door ziekteverzuim, arbeidsongevallen, afhandeling loonbeslag
- Fraude of diefstal
- Geschatte kost? 13.000 euro per jaar

Werd jij al
geconfronteerd met
een collega die
geldzorgen had?

**Waarom zou je aandacht
moeten hebben voor financieel
welzijn op de werkvloer?**

Minder geldstress op het werk

Geldzorgen in België

Enkele cijfers

Risico op armoede of sociale uitsluiting in België (2024)

	België	VL	BR	WA
Monetaire armoede (AROP)	11,4%	7,7%	26,3%	13,4%
Materiële en sociale deprivatie (MSD)	6,2%	3,4%	13,9%	8,7%
Lage werkintensiteit (LWI)	11,4%	7,1%	20,2%	15,9%
Totaal (AROPE)	18,3%	12,9%	37,3%	21,8%

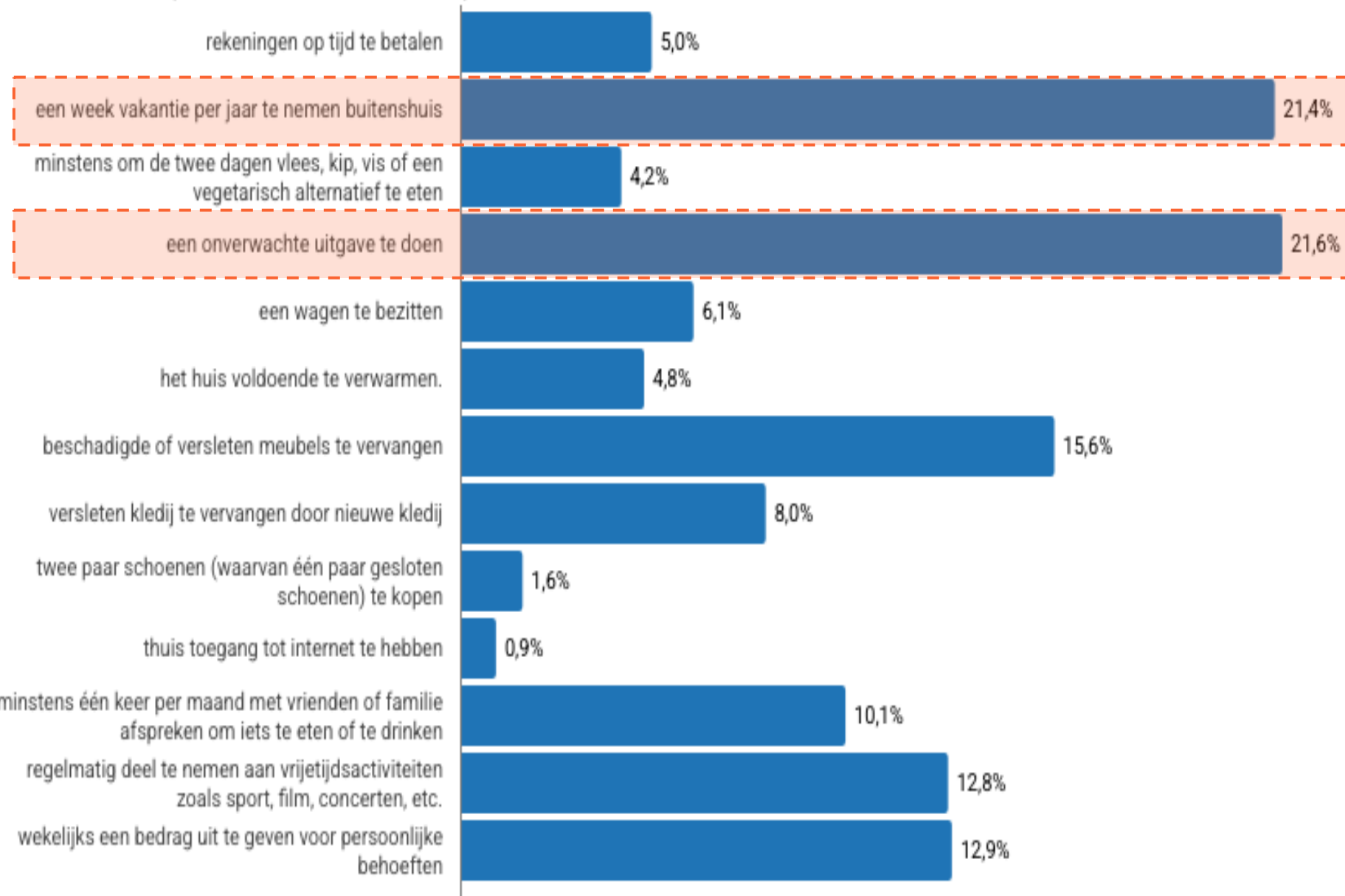
Armoededrempel in België	Inkomen per maand	Leefloon (1/5/2024)
Alleenstaande	1.522 euro	1,288,46 euro
Gezin van twee volwassenen met twee kinderen	3.197 euro	1.741,29 euro*

* + 369,24 euro basisbedrag groeipakket + evt. sociale toeslag

Materiële en sociale deprivatie in België (2024)

Criteria van materiële en sociale deprivatie

Niet in staat om... (omwille van financiële redenen)

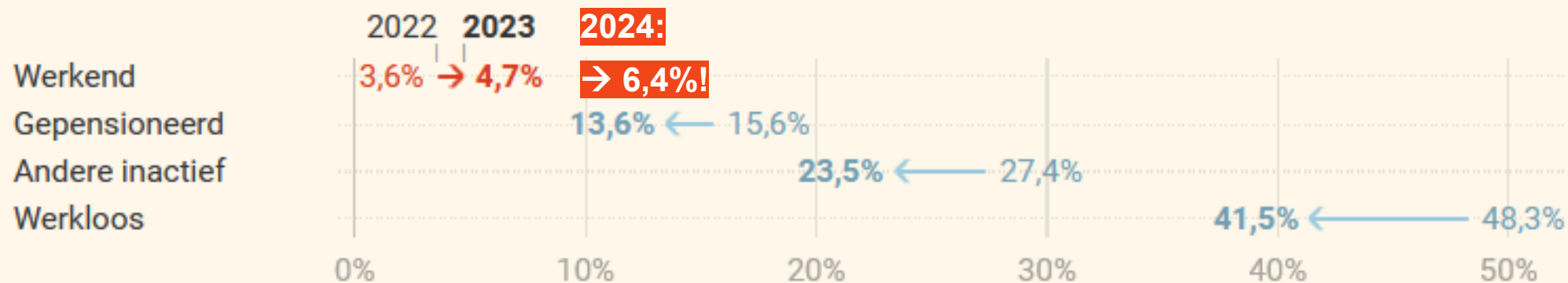
 Download data

Armoede bij werkende Belgen

WERK BIEDT BESTE BESCHERMING, MAAR GROEP WERKENDEN MET INKOMEN ONDER ARMOEDEDREMPEL WORDT GROTER

Aandeel bevolking met risico op armoede*

Werkstatus

Beschikbaar inkomen onder armoededrempel

Bron: Statbel - SILC

Zijsprongetje: loont werken?

Van een minimumwerkloosheidsuitkering naar een voltijdse baan met een laag inkomen (*bruto: 2854 euro*):

- + 864 euro per maand voor koppel met twee kinderen (10 + 15 jaar)
- + 800 euro voor alleenstaande
- + 583 euro voor alleenstaande met peuter

Van een leefloon naar een voltijdse baan met een laag inkomen:

- + 878 euro per maand voor koppel met twee kinderen (10 + 15 jaar)
- + 927 euro voor alleenstaande
- + 559 euro voor alleenstaande met peuter

Maar: Auto? Kinderopvang?

Maar: Deeltijdse job?

We vroegen aan de werkgever: hebben jullie medewerkers met financiële problemen?

- Gemiddeld heeft volgens de respondenten 21,3% van de medewerkers financiële problemen.
- Vlaanderen (13,0%) verschilt significant met Wallonië (36,8%) op vlak van medewerkers met financiële problemen. Brussel (22,6%) verschilt niet significant met de andere gewesten.
- Tussen de Vlaamse provincies zijn er geen significante verschillen. Er zijn ook geen significante verschillen bij omvang of sector van de kmo's.

Figuur 19: Gemiddelde percentage van medewerkers die financiële problemen hebben volgens de respondent, naar enkele kenmerken van de kmo's, enquête DataD, maart 2023

Nochtans...

65,1% van de werkende Belgen maakt zich financiële zorgen.

- **Arbeiders: 69,7%**
- Bedienden: 62,6%
- Mannen: 59,9%
- **Vrouwen: 70,2%**
- **- 45-jarigen: 70,2%**
- + 45-jarigen: 57,6%
- **Met kinderlast: 69,7%**
- Zonder kinderlast: 60,2%

Nederland toont ons de weg: geldzorgen bij werknemers

NL bevraging in 2022:

- 80% werkgevers heeft werknemers met financiële problemen
- 12% heeft er vaak mee te maken
- 85% erkent negatieve impact
- 79% wil hulp bieden aan werknemers
- 58% ziet dat zelfs als zijn verantwoordelijkheid

54% van de NL huishoudens met geregistreerde schulden ontvangt een loon als werknemer (42%) of als zelfstandige (12%).

Kanaal van signalering (meerdere antwoorden mogelijk)

Via salarisadministratie (loonbeslag) - 62%

De werknemer meldt zich bij de werkgever of bij een collega - 36%

Via personeelszaken / HR - 29%

Merkt het aan het gedrag van de medewerker - 17%

Hoort het via collega-medewerkers - 11%

Financieel welzijnsbeleid

Drie pijlers

Drie pijlers

Sensibiliseren & detecteren

Een succesvol beleid is gedragen en gekend. Zet in op open communicatie en maak het thema bespreekbaar in de organisatie. Zorg ervoor dat de signalen die wijzen op geldzorgen gekend zijn op alle niveaus.

Leren & versterken

Bied vormingen aan om financiële kennis te vergroten en financiële vaardigheden te versterken. Zo krijgen medewerkers meer grip op hun budget, kunnen ze slimme keuzes maken en toekomstgericht handelen.

Coachen & ondersteunen

Voorzie een individueel aanbod voor medewerkers die concrete geldvragen hebben, financiële moeilijkheden ervaren of zich onwennig voelen bij een open aanbod.

Sensibiliseren & detecteren

- Diagnose-instrument
- Training signaaldetectie voor leidinggevenden en vertrouwenspersonen
- Communiceren over financieel welzijn
- Snelwijzer voor werkgevers

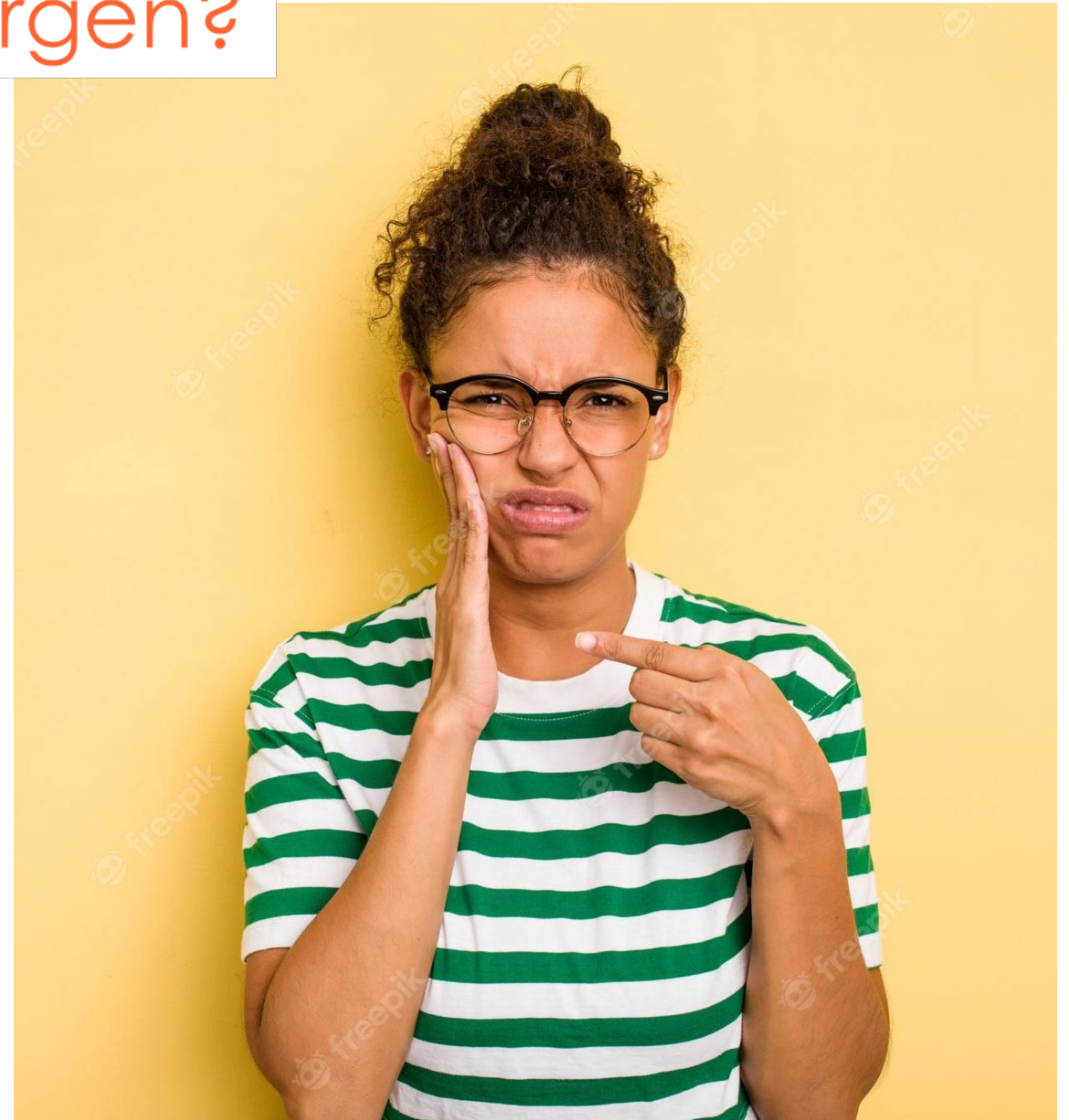

Wat is de rol van omkadering hierin?

- Leidinggevenden, vertrouwenspersonen en coaches:
 - staan dicht bij medewerkers
 - weten wat er leeft op de werkvloer
 - kunnen de eerste signalen van geldstress opmerken
 - zitten in een goede positie om gesprek aan te gaan
 - krijgen tools vanuit de organisatie om het gesprek te voeren en door te verwijzen

→ Onmisbare schakel in de ketting rond financieel welzijn!

Voorbeelden van geldzorgen?

		Gënt, 11/05/2023 VINH KONG
GROEP-GBV GERECHTSDEURWAARDEURS		
Groep-GBV BE0543.595.126		Jan Janssens Kerkstraat 123
Kantoor Vergooven & Heldenweert Oostweg 36 9000 Gent 106287416 0926424098		9123 Kerk-Ten Heide
Label: ma tm vrij 9-12 u		
Kantoor Lichte Kortrijksebaanweg 1103/A 9051 Gent		
Label: ma tm vrij 9-12 u		
inv@groep-gb.be www.groep-gb.be		
NIBC BE81 7375 2329 7524		
KOSTELOZE AFREKENING Te betalen < 15 dagen Dossiernummer : MH9999999 Opstaande schuld : 124,76 EUR		
GERECHTSDEURWAARDEURS		
Robert Vergooven Philippe Heldenweert Philippe Deluyser Yvan Dela Claude Verly Luc Aertbroodt Dirk Van Damme Caroline Heldenweert		

Als u niet binnen de termijn van 15 dagen betaalt, zullen de kosten van verdere invordering te uwen laste worden gelegd.

Ik ben ervan overtuigd dat u alles in het werk zal stellen om van deze laatste toegestane termijn gebruik te maken om uw verplichtingen na te komen.

Betalinginformatie	
Bedrag:	124,76 EUR
Op rekeningnummer:	BE81 7370 2329 7524 KREDBEBB
Op naam van:	GROEP-G Gerechtsdeurwaarders 9000 Gent, Gewad 36
Met gestructureerde mededeling:	+++140/0763/74130++

Een natuurlijke rechtspersoon die op enig ogenblik in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar op het grondgebied van de Vlaamse Gewest water afneemt algemeen van een openbare waterdistributeur of over een eigen waterleiding heeft beschikt of water heeft geloosd ongeacht de herkomst van het water is heffingsplichtig (art. 4.21.1.1. Decreet Integraal Waterbeleid).

Het indienen van een bezwaar of vrijstellingsaanvraag is **niet meer mogelijk** aangezien de termijn van 3 maanden te rekenen van verzending van het heffingsbesluit heeft verstreken (in art. 4.24.6 §1 Decreet Integraal Waterbeleid).

De VMH heeft uw dossier aan mij overgemaakt. Neem bij vragen of voorlichtingen over dit dossier contact op met mijn kantoor.

Met vriendelijke groeten,

02/02/2020

de gerechtsdeurwaarder

Uw persoonsgegevens worden opgenomen in een databestand. U heeft overeenkomstig de privacywetgeving het recht om uw gegevens in te kijken en een verbetering te vragen van onjuiste of onvolledige gegevens. Bij vragen kan u e-mailen naar info@groep-g.be

Betreft: VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM) / JANSSENS Jan
M./Ref: MH999999 (Ref. VMM: PW-500999992022)

Geachte Heer,

Door de **VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM)** werd ik gemachtigd tot inning van de heffing op de waterverontreiniging.

De VMM verstuurde u al een heffingsbiljet. In de afrekening vindt u de verzendingsdatum en het verschuldigde bedrag per heffingsjaar. De VMM ontving geen betaling van u, daarom werd uw dossier aan ons kantoor doorgegeven.

Als u het verschuldigde bedrag binnen de 15 dagen betaalt, zijn hier geen verdere kosten aan verbonden.

Behoudens vergissing, en onder voorbehoud van aanzuivering, is de afrekening als volgt:

Geldstress op het werk

Signaalkaart

Ziekteverzuim

Afwezig

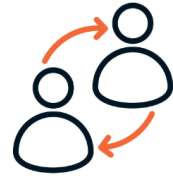
Productiviteit

Privégesprekken

Life events

Sociale interactie

Lenen

Loon

Fraude

AFWEZIGHEID

- ☐ Vertoont meer of afwijkend ziekteverzuim
- ☐ Is vaak afwezig op het einde van de maand
- ☐ Is afwezig door gebrek aan kinderopvang of mobiliteitsproblemen.

GEDRAG

- ☐ Is gespannen en prikkelbaar
- ☐ Neemt minder of niet deel aan betalende activiteiten (afterworkdrink, traktatie bij verjaardag, ...)
- ☐ Is stiller of luider dan gebruikelijk
- ☐ Is vermoeid en vergeetachtig
- ☐ Luncht niet
- ☐ Vraagt collega's om geld te lenen

LOONGERELATEERD

- ☐ Vraagt een voorschot
- ☐ Vraagt een (renteloze) lening
- ☐ Wil meer uren werken
- ☐ Vraagt een vooruitbetaling van loon
- ☐ Heeft loonbeslag
- ☐ Neemt meteen contact op wanneer het loon later dan gebruikelijk betaald wordt.

WERKPRESTATIES

- ☐ Heeft concentratieproblemen
- ☐ Is minder productief
- ☐ Maakt meer fouten
- ☐ Neemt meer risico's
- ☐ Neemt frequenter pauzes om te bellen

PRIVÉSITUATIE

- ☐ Heeft een extra (flexi)job
- ☐ Heeft gezinsuitbreiding
- ☐ Gaat door scheiding of overlijden van partner
- ☐ Heeft zelf inkomensdaling of bij partner
- ☐ Kocht eigen woning, verhuist of wordt uithuisgezet

HERKENBAAR?

Herken je signalen bij een collega?
Ga het gesprek aan met behulp van de gespreksgids.

Je vermoedt geldstress bij een collega. Hoe ga je het gesprek aan?

- **Overwin je terughoudendheid en zet de eerste stap**
- **Neem de persoon apart**
- **Ga het gesprek aan vanuit de signalen die je opmerkt:**
“Ik zag dat je al enkele dagen geen lunch bij hebt. Mag ik je vragen hoe dat komt? We weten dat dit een signaal kan zijn van moeilijkheden met geld. Heb je voldoende geld om een lunch te voorzien?”
- **Benadruk keuzevrijheid en creëer veiligheid en vertrouwen:**
“Je hoeft niet te antwoorden op de vraag als je dit liever (nog) niet doet. Maar weet dat je antwoord op geen enkele manier gevolgen kan hebben voor jouw job en wat je zegt tussen ons twee blijft.”

Je vermoedt geldstress bij een collega. Hoe ga je het gesprek aan?

- **Maak duidelijk wat jij en je werkgever kunnen betekenen hierin:**
“We proberen onze medewerkers met geldzorgen via de sociale dienst te ondersteunen. Ken je de sociale dienst al? Is het oké als ik even uitleg wat zij voor jou kunnen doen?”
- **Erken de gevoeligheid v/h onderwerp, maar benadruk de mogelijkheden:**
“Ik kan me inbeelden dat je het moeilijk vindt om op het werk hierover te praten. Dat is voor je collega's ook zo, maar achteraf zijn ze meestal blij dat ze het toch deden. Via de sociale dienst zijn er heel wat mogelijkheden, wat denk je dat deze hulp voor jou kan betekenen?”
- **Geef erkenning:**
“Bedankt voor je openheid. Ik vind het sterk van je dat je hierover durfde praten en dat je openstaat om langs te gaan bij de sociale dienst.”

Leren & versterken

- Voor medewerkers met een ondersteuningsnood
 - Vierdelig vormingstraject *Slim met geld*
 - Flyers over vakantiegeld en inkomensverlies (bijv. door economische werkloosheid)

Hoera, je **vakantiegeld** is er!

Waarvoor dient vakantiegeld?

Als **arbeider** krijg je **geen loon** op je **vakantiedagen**. Op die dagen moet je jezelf een loon uitbetalen met je vakantiegeld.

Wat doe je met je vakantiegeld?

- 1 Zet een **groot deel** op je **spaarrekening** en **gebruik** het pas **op je vakantiedagen**.
- 2 Heb je nog wat over? Betaal er **dringende rekeningen** mee.
- 3 Heb je daarna nog over? **Spaar** het geld voor later of gebruik het om iets leuks te doen.

Vragen?

Heb je vragen of is het onduidelijk? Ga langs bij de **personeelsdienst**

Op de **achterkant** vind je nog meer **tips**

Wat doe je met **extra inkomsten**?

Geef het niet zomaar uit!

Je hebt plots meer geld en krijgt zin om nieuwe dingen te kopen. Denk eerst na of je het geld nodig hebt voor onbetaalde rekeningen of belangrijke uitgaven.

Spaar het voor dure maanden

Niet elke maand is even duur of goedkoop. De ene maand krijg je misschien dure rekeningen, de andere is het verjaardagsfeest van je kind.

Zet geld opzij voor noodgevallen

Spaar een deel voor onverwachte gebeurtenissen. Bijvoorbeeld: je moet dopen en krijgt dus minder loon, of je koelkast is plots stuk. Met een spaarpotje kan je onverwachte uitgaven betalen.

Gebruik het voor belangrijke dingen.

Denk na over wat jij echt belangrijk vindt. Kies pas daarna waaraan jij je geld wil uitgeven.

Leren & versterken

- Voor medewerkers met een ondersteuningsnood
 - Vierdelig vormingstraject *Slim met geld*
 - Flyers over vakantiegeld en inkomensverlies (bijv. door economische werkloosheid)
- Voor medewerkers die zelfstandig aan de slag kunnen
 - Prikkelsessie *Zonde van het geld. Veelgemaakte geldfouten*
 - Drie infosessies *Alles over budgetteren*
 - Workshop *Eerste Hulp Bij Geldzaken*

Leren & versterken

- **Timing:** tijdens of buiten de werkuren
- **Engagement:** vervolgtrajecten of losstaande sessies
- **Tijdsduur:** workshops van 2 à 3 uur of korte sessies van 1 uur
- **Toeleiding:** actief door omkadering of vrijblijvende bekendmaking
- **Lesmethodiek:** laagdrempelig, interactief en actief of concrete kennisbundeling met inzetbare tips

VORMINGSTRAJECT SLIM(MER) MET GELD

Evaluatie en impact

IN CIJFERS

Bereik tijdens het project

5 maatwerkbedrijven

38 deelnemers in traject

75 deelnemers in aparte workshops

WS 1
Je (eerste) loon

WS 2
Meer inzicht in je budget

WS 3 / 4
Besparen / Verleidingen

van de deelnemers zou anderen aanraden deze sessie te volgen

IMPACT

ervaart **meer controle over geldzaken** na workshop(s)*

heeft na afloop een hogere score voor **financiële competenties***

weet na afloop van workshop(s) beter **waar terecht met geldproblemen***

Impact op kennis

*: significant effect in pre-post design
+ significant verschil tussen groep die wel of niet deelnam aan sessie(s)

VORMINGSTRAJECT ALLES OVER BUDGETTEREN

Evaluatie en impact

IN CIJFERS

Bereik tijdens het project

3

organisaties

150

deelnemers in
infosessies

60

deelnemers met
vragenlijst

EVALUATIE

Deelnemers geven de infosessies:

4.3/5

Infosessie 1
Mijn budget en ik

3.9/5

Infosessie 2
Meer met minder

4.8/5

Infosessie 3
Toelagen en premies

IMPACT

33%

ervaart **minder geldzorgen** na
infosessie(s)*

34%

weet na afloop van infosessie(s) beter
waar terecht met geldproblemen*

Impact op
kennis

*: significant effect in pre-post design (N= 41)

WORKSHOP EERSTE HULP BIJ GELDZAKEN

Evaluatie en impact

IN CIJFERS

Bereik tijdens het project

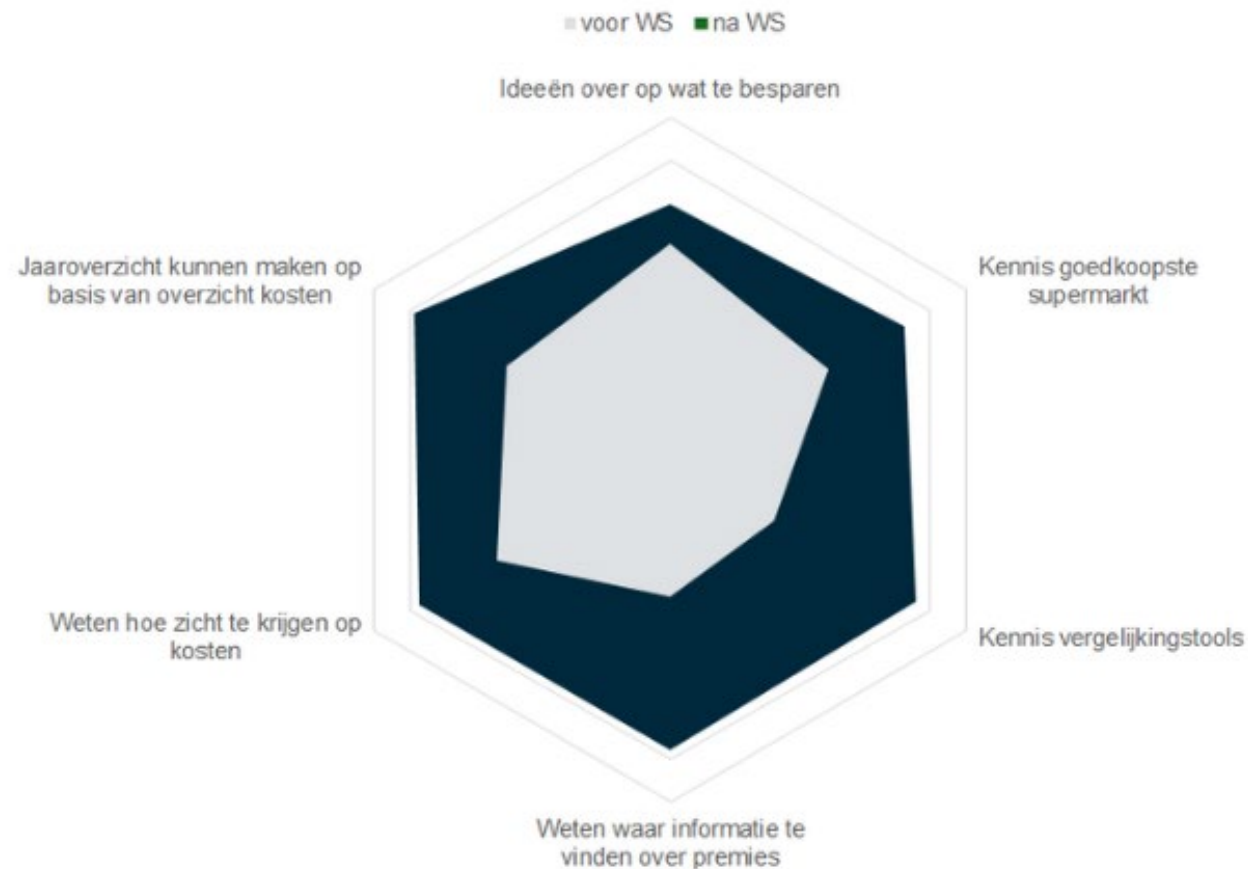
18 deelnemers

1 organisatie

IMPACT

Vooraf impact op kennis

Significante impact in pre-post design

Coachen & ondersteunen

Gecertificeerde Thomas More-opleiding budgetcoach

Dag 1: Geldzorgen in België en de plaats van de budgetcoach in het hulpverleningslandschap

Dag 2: Jouw gespreksvaardigheden als coach

Dag 3: Aan de slag als budgetcoach: vaardigheden, gedrag, inkomen

Dag 4: Aan de slag als budgetcoach: vaardigheden, gedrag, inkomen

Dag 5: Eindproef (thuisopdracht + mondelinge proef)

Samengevat: werkt dat wel?

Bereikten we wie er nood aan had? **Ja, het waren de medewerkers die nood hebben aan ondersteuning die de weg vinden naar het aanbod.**

Positieve evaluaties en daadwerkelijke impact op kennis bij de deelnemers

- Sterkere **vaardigheden en zelfvertrouwen**
 - Leidinggevenden: signalen van geldzorgen herkennen + vertrouwen om in gesprek te gaan
 - Medewerkers in sociale economie: +50% vooruitgang in financiële competenties + gevoel controle over geldzaken
 - Medewerkers in reguliere economie: 33% maakt zich nadien minder zorgen over geld.
- Opleiding **budgetcoach: duidelijke impact op kennis** van topics die in de opleiding aan bod komen, **vaardigheden** om als budgetcoach aan de slag te gaan + **inzichten** over armoede en de plaats van de budgetcoach in budget- en schuldhulpverlening.

Nóg een rol voor de werkgever?

Ja, want

- Armoedecijfers verbeteren niet (voldoende)
- Aantal werkende armen stijgt
- Veel medewerkers (en zelfstandigen) maken zich financiële zorgen
- Grote drempel om naar hulpverlening te stappen
- Impact op de werkvloer is reëel

Hoe start je?

- Maak afspraken over **voorschotten of leningen** die voor iedereen gelden.
- Beperk waar mogelijk **werkgerelateerde kosten**, zoals gewoontes bij verjaardagen en speciale gelegenheden.
- Negeer **loonbeslag** niet. Grijp het moment aan om je medeweker te informeren en voor te bereiden.
- Zorg voor leidinggevenden, coaches en vertrouwenspersonen die vertrouwd zijn met de impact van armoede en geldzorgen en die **signalen detecteren**.
- Ontwikkel een **vormingsaanbod** voor medewerkers en zet hierbij in op financiële thema's.
- Wees aandachtig voor belangrijke **levensmomenten**: geboorte of adoptie, huwelijk of samenwonen, scheiding, ziekte, overlijden, werkloosheid, ...
- Denk eens aan een **loonkalender**.
- Bespreek **financiële consequenties**: maak een simulatie voor het loon bij meer of minder uren presteren, bereken af te houden bedrijfsvoorheffing op maat, en neem bij ziekte-uitkering, gedeeltelijke werkhervatting of tijdelijke werkloosheid de impact op de personenbelasting door.
- Wees **begripvol** en zoek oplossingen. Moet 'gefoefel' met de fietsvergoeding leiden (hier: *lijden*) tot ontslag?

www.finwel.be

Minder geldstress? Meer welzijn op het werk!

Expertisecentrum Budget en Financieel Welzijn (CEBUD)

Thomas More

Kleinhoefstraat 4, 2440 Geel

<https://thomasmore.be/nl/expertisecentrum-budget-en-financieel-welzijn>

www.financieelredzaam.be

www.finwel.be

www.referentiebudget.be

info@cebud.be

